

Ekonomika

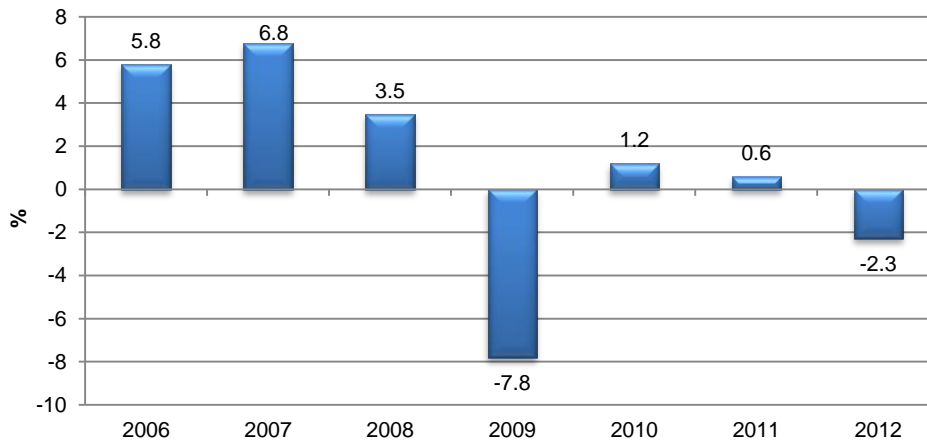
Slovēnijā pēc neatkarības atgūšanas sekmīgi attīstījusies tirgus ekonomika un nostiprinājušās demokrātiskās pārvaldes institūcijas. Slovēnijā ir augstākais IKP uz 1 iedzīvotāju Centrāleiropā. Slovēnija arīdzan ir pirmā no jaunajām ES dalībvalstīm, kura 2007. gada 1. janvārī pievienojās eirozonai. 2012.gadā Slovēnija pievienojās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD).

Neskatoties uz tās ekonomisko veiksmes stāstu, tiešās ārvalstu investīcijas Slovēnijā ir zem vidējā reģiona līmeņa un nodokļi ir samērā augsti. Tāpat arī darba tirgus tiek uzskatīts par neelastīgu.

Slovēnija, tāpat kā pārējās ES valstis, cieta no globālās ekonomikas lejupslīdes. 2009. gada IKP samazinājās par 7,3%. Tā iemesls bija strauja eksporta un kopējā pamatkapitāla veidošanas samazināšanās. Un lai gan 2010. gadā IKP pieaugums bija 1,4%, tomēr 2012.gadā tas atkal bija negatīvs - -2,3%. Kā arī ir saglabājusies negatīva tendence situācijai darba tirgū. Bezdarba līmenis 2012. gadā sasniedza 12%.

Budžeta deficīts 2012.gadā bija 3,7% no IKP, kas salīdzinājumā ar 2011.gadu ir samazinājies no 6,4%.

IKP pieaugums, %

Avots: Slovēnijas Statistikas Birojs

Iekšzemes kopproduktā lielākais īpatsvars ir pakalpojumiem 56%; rūpniecība veido 22%, būvniecība 4,8%, lauksaimniecība 2,3%. Lauksaimniecībā nodarbināti 8,1% no Slovēnijā strādājošajiem iedzīvotājiem. Svarīga lauksaimniecības nozare ir lopkopība. Ar tradīcijām bagāta nozare ir vīnkopība.

Slovēnijas zemes dzīles ir bagātas ar brūnoglēm, svīnu, cinku, dzīvsudrabu, urānu un sudrabu. Nozīmīgs enerģijas avots ir hidroresursi.

Apstrādes rūpniecības galvenās nozares ir pārtikas rūpniecība, kokrūpniecība, tekstilrūpniecība, elektronikas ražošana, ķīmiskā rūpniecība, tērauda apstrāde un tā izstrādājumu ražošana.

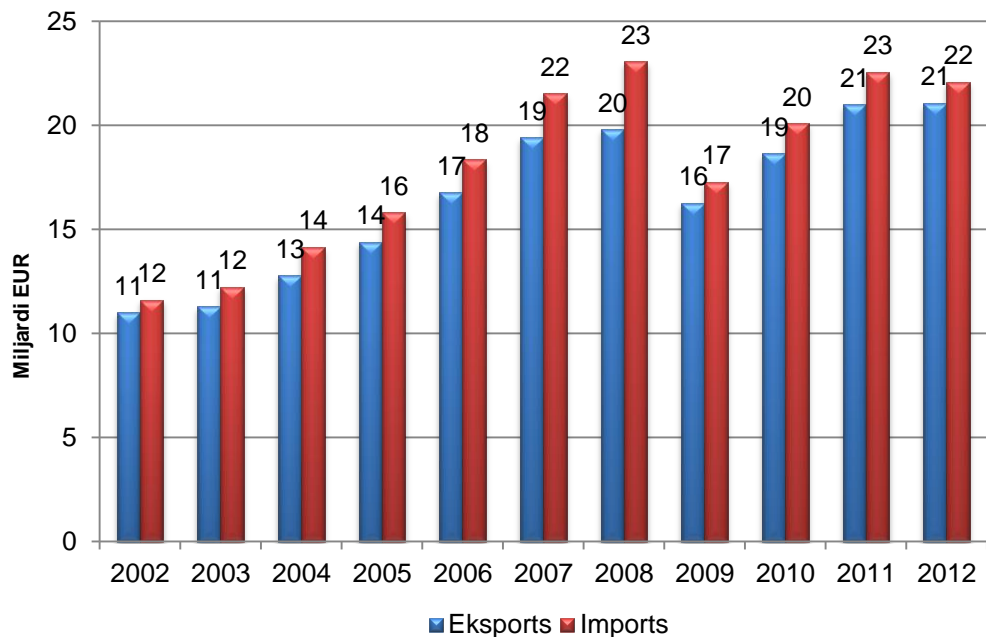
Slovēnijā īpaši attīstās tādas pakalpojumu nozares kā tūrisms, transports un telekomunikācijas, finanšu starpniecība.

Vairāki Slovēnijas uzņēmumi ar saviem kvalitatīvajiem izstrādājumiem ir pazīstami visā pasaulē, piemēram, „Elan skis”, kas izmanto īpašo Wave Flex TM tehnoloģiju slēpju un sniega dēļu ražošanā. „Alpina” ražo slēpju zābakus un piegādā tos daudzām ārvalstu biatlona komandām. Savukārt uzņēmums „Pipistrel” ražo augstas kvalitātes deltaplānus un īpaši vieglus lidaparātus. Viens no vadošajiem jahtu un motorlaivu projektētājiem ir slovēņu uzņēmums „Seaway” u.c.

Ārējā tirdzniecība

2012. gadā Slovēnijas preču eksporta vērtība sasniedza 21,1 miljardus EUR, kas salīdzinājumā ar 2011.gadu pieauga par 0,3%. Savukārt importa vērtība 2012. gadā bija 22,1 miljardi EUR, samazinoties par 2,1%. Tirdzniecības bilance ir negatīva, 2012. gadā sasniedzot -1,2 miljardus EUR.

Eksports uz ES valstīm sastāda 69,2%, bet imports – 75,9%.

Avots: Slovēnijas Centrālās statistikas pārvalde - http://www.stat.si/sistat/en/MainTable/tbl_2401722

Slovēnijas galvenie tirdzniecības partneri ir ES dalībvalstis – Vācija, Itālija, Austrija un Francija.

Galvenie eksporta produkti ir mehāniskās iekārtas un transporta līdzekļi (36% no kopējā preču eksporta 2012.gadā), ķīmiskās rūpniecības produkcija (17,8%), dažādas rūpniecības preces (10,2%) un minerālie produkti (6,5%).

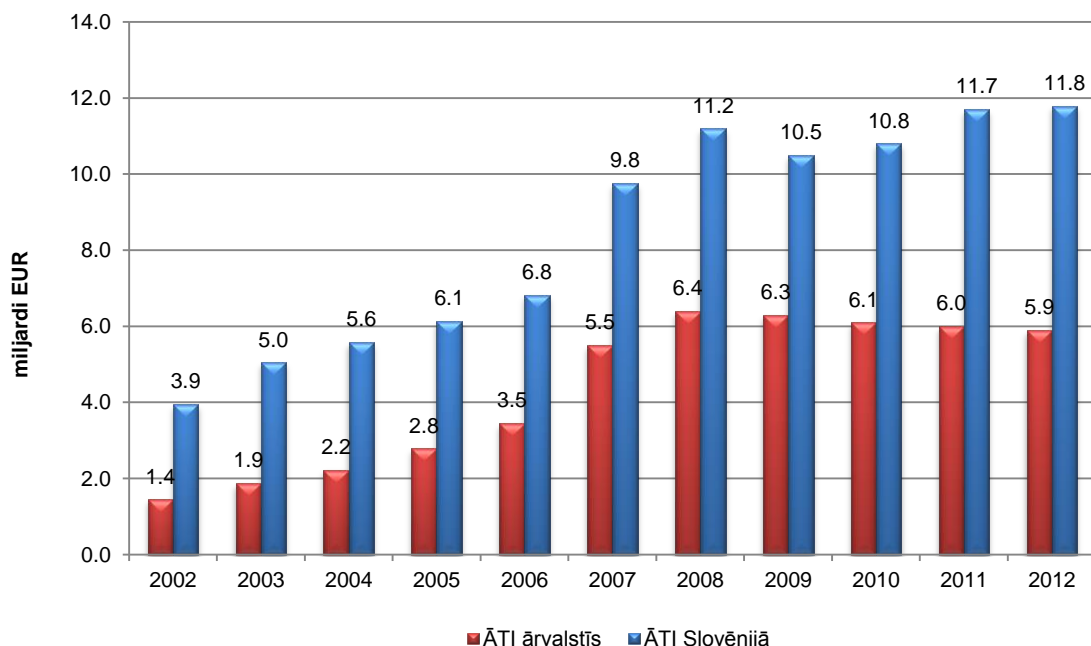
Visvairāk Slovēnijā ievieš mašīnbūves produktus un transportlīdzekļus (27,2% no kopējā preču importa 2012.gadā), minerālos produktus (17,1%), ķīmiskās rūpniecības produkciju (14,4%) un dzelzs un tērauda izstrādājumus (4,3%).

Investīcijas

Tiešās ārvalstu investīcijas Slovēnijā ievērojami pārsniedz Slovēnijas investīcijas ārvalstīs. Uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas Slovēnijā 2012.gadā sasniedz 11,77 miljardus EUR un salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 0,8%, bet uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs sasniedza 5,9 miljardus EUR (-2%).

Lielākie investori Slovēnijā ir Austrija (48,9% no kopējām ĀTI Slovēnijā 2012.gadā), Šveice (7,9%) un Itālija (7%), kuri ieguldījuši finanšu starpniecībā (42,6%), vairumtirdzniecībā (7,3%) un nekustamā īpašuma aktivitātēs (6,7%).

Savukārt Slovēnija visvairāk ieguldījusi Horvātijā (27% no kopējām investīcijām 2012.gadā), Serbijā (24,4%) un Bosnijā un Hercegovinā (10,2%). Slovēnijas investīcijas ir uzkrātas mazumtirdzniecībā (14,3%), finanšu starpniecības jomā (14%), vairumtirdzniecībā (7,3%) un elektrisko iekārtu ražošanā (7%).

Avots: Slovēnijas Nacionālā banka - <http://www.bsi.si/iskalniki/pregled-financnih-podatkov-en-vsebina.asp?Vsebinald=1368&Mapald=330>